

Ελληνική Οικολογική Εταιρεία

Ελληνική Βοτανική Εταιρεία

Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία

Ελληνική Φυκολογική Εταιρεία

4^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Σύγχρονες
τάσεις
της έρευνας στην
οικολογία

τόμος περιλήψεων

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος
9-12 Οκτωβρίου 2008

Οι φωτιές στα δάση των ψυχρόβιων κωνοφόρων της Ελλάδας: τυχαίο γεγονός ή σύμπτωμα των κλιματικών αλλαγών;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ¹, ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΟΥΚΗΣ² ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΖΑΝΗΣ³

Το περσινό καλοκαίρι τα περιστατικά πυρκαγιών που συνέβησαν στην Ελλάδα κατέκαψαν μία έκταση 270.000 εκταρίων, τα οποία ξεπερνούν κατά πολύ το μέσο όρο της 27ετίας 1980-2007. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις οι εκτάσεις που καίγονταν δεν βρίσκονταν αποκλειστικά εντός των ορίων του τυπικού Μεσογειακού κλίματος, αλλά επεκτείνονταν και υψηλότερα και βορειότερα.

Σε μια προσπάθεια να ερευνηθεί και να ποσοτικοποιηθεί η παρατήρηση αυτή, χρησιμοποιήσαμε τη βάση δεδομένων δασικών πυρκαγιών της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης που καλύπτει το χρονικό διάστημα 1983 και εντεύθεν μέχρι το 2004 (τα νεότερα στοιχεία δεν είναι δυστυχώς ακόμη διαθέσιμα). Τα στοιχεία αυτά αφορούν τη θέση των περιστατικών, τα πιθανά ή και εξακριβωμένα αίτιά τους, τον αριθμό περιστατικών ανά έτος, τις εκτάσεις που κάηκαν κ.ά.. Τα πρωτογενή στοιχεία προέρχονται από τα δελτία των πυρκαγιών απ' όπου μπορεί κάποιος να αντλήσει και άλλες πληροφορίες, όπως τύπος βλάστησης που κάηκε κ.ο.κ.

Από τα συγκεντρωθέντα στοιχεία προκύπτει ότι ένας σημαντικός αριθμός περιστατικών καταγράφεται στη ζώνη των ψυχρόβιων κωνοφόρων. Εντός της ζώνης αυτής ποσοστό περίπου 76% αντιστοιχεί στη Μαύρη πεύκη, ενώ ακολουθούν τα δάση ελάτης με ποσοστό 16%. Μακράν αυτών των τύπων βρίσκονται τα υπόλοιπα ψυχρόβια κωνοφόρα, με ένα πολύ μικρό ποσοστό κάτω του 5% (δασική πεύκη, ρόμπολο, λευκόδερμη πεύκη). Ανάλογη τάση εμφανίζουν και οι καμένες εκτάσεις με ποσοστά 77% και 20% αντίστοιχα για την μαύρη πεύκη και τα δάση ελάτης. Στο σύνολο των καταγεγραμμένων περιστατικών ο αριθμός που αντιστοιχεί στα ψυχρόβια κωνοφόρα ανέρχεται στο 6,92% (με μια αναλογία καιόμενης έκτασης 3,49%) όταν για τις προηγούμενες δεκαετίες που διαθέτουμε στοιχεία (από τις αρχές του 1960) το ποσοστό αυτό ήταν 2,69% που αντιστοιχούσε σε έκταση μόλις 1,7%. Αν αναλογιστούμε και τις εκτάσεις ψυχρόβιων κωνοφόρων που κάηκαν το 2007, είναι προφανές ότι καταγράφεται πλέον μία σαφής μετατόπιση των περιστατικών σε μη Μεσογειακές κλιματικές περιοχές, πιθανότατα ως σύμπτωμα των κλιματικών αλλαγών.

Τομέας Οικολογίας – Ταξινομικής, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 15784 Αθήνα, e-mail: marianou@biol.uoa.gr

² ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Δασικών Μεσογειακών οικοσυστημάτων & ΤΔΠ, Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα

³ Βοτανικό Μουσείο, Τομέας Οικολογίας – Ταξινομικής, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 15784 Αθήνα